

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Porsanger kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	19. juni 2025	J.nr:	KUSEK01905

Sak 27/25

KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL ÅRSREGNSKAP/ÅRSBERETNING 2024 FOR PORSANGER KOMMUNE

Saksdokumenter:

- Revisjonsberetning, datert 17. juni 2025
(vedlagt - ettersendt)
- Foreløpig (negativ) revisjonsberetning, datert 15. april 2025
(vedlagt i tidligere utsendte møtedokumenter)
- Porsanger kommunes årsregnskap for 2024, datert 30. mai 2025
(vedlagt i tidligere utsendte møtedokumenter)
- Porsanger kommunes årsberetning for 2024, datert 5. juni 2025
(vedlagt i tidligere utsendte møtedokumenter)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar følgende uttalelse som sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet, jfr. kommuneloven § 14-3 tredje ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget har i møte 19. juni 2025 behandlet Porsanger kommunes årsregnskap for 2024. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte reviderte årsregnskapet (datert 30. mai 2025), kommunedirektørens årsberetning (datert 5. juni 2025), revisjonsberetning datert 17. juni 2025 og foreløpig revisjonsberetning datert 15. april 2025.

Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for å legges fram i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Porsanger kommunes årsregnskap viser et netto negativt driftsresultat på kr 17 268 000.

Porsanger kommunes årsregnskap består av balanse per 31. desember 2024, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Årsregnskapet og årsberetningen gir en oversikt over den økonomiske situasjonen for Porsanger kommune pr. 31. desember 2024. Kontrollutvalget vurderer kommunens årsberetning med vedlegg som oversiktlig og informativ.

Kontrollutvalget merker seg at revisor i sin revisorberetning konkluderer med følgende når det gjelder årsregnskapet:

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2024, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Kontrollutvalget merker seg videre at revisor i sin revisorberetning konkluderer med følgende når det gjelder årsberetningen:

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Kontrollutvalget merker seg også at revisor i sin revisorberetning konkluderer med følgende når det gjelder øvrige lovmessige krav:

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlingene vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Porsanger kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Kontrollutvalget merker seg særlig revisors uttalelse om andre forhold:

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15. april 2025, som ble avgitt ved utløpet av kommunelovens frist for å avgi revisjonsberetning. Beretningen ble avgitt fordi vi ikke var ferdige med vår revisjon av årsregnskapet.

Porsanger kommune hadde ikke overholdt fristen som følger av kommuneloven om å avgi årsregnskap innen den 22. februar og årsberetning innen den 31. mars. Vi hadde derfor ikke hatt tilstrekkelig tid til å gjennomføre alle nødvendige revisjonshandlinger innen 15. april 2025.

Kontrollutvalget støtter kommunedirektørens omtale og vurderinger av den økonomiske situasjonen i årsberetningen for 2024. Kontrollutvalget har særlig merket seg følgende vurderinger fra kommunedirektørens side:

- «Kommunen har lang fartstid i ROBEK-registeret og i august 2024 ble kommunen meldt ut. Dette var et etterlengtet mål, men på grunn av økonomiske utfordringer i 2024, er vi usikre på om vi vil forbli ute av registeret. Årsregnskapet må vedtas innen utgangen av juni hvis vi skal unngå å havne i registeret igjen i denne omgangen.»
- «Vi har et netto driftsunderskudd, som betyr at vi brukte 17,3 millioner mer på å drifte kommunen enn det vi hadde i driftsinntekter i 2024. Det viser at de underliggende årsakene til økonomisk ubalanse fortsatt er til stede. Underskuddet var både varslet og budsjettet, og resultatet er at sparekontoen er tom. Nå står vi igjen uten en økonomisk buffer og vi er dermed meget sårbare dersom den økonomiske utviklingen ikke bedrer seg fremover.»
- «Utfordringene knyttet til Porsanger kommunes økonomiske stilling, samt den videre utviklingen er noe vi må ta på høyeste alvor.»

Kontrollutvalget finner grunn til å bemerke at Porsanger kommunes årsregnskap og årsberetning for 2024 ikke er avlagt innen fastsatte frister i kommuneloven. Som følge av dette avla revisor foreløpig (negativ) revisjonsberetning den 15. april 2025. Kontrollutvalget vil derfor påpeke at kommunen må gjøre tiltak som sikrer at kommunen avlegger årsregnskap og årsberetning innen de lovbestemte frister.

I tilfeller der kommunen ikke avlegger årsregnskap og/eller årsberetning innen fastsatte frister i kommuneloven, så er det kontrollutvalgets vurdering at dette medfører risiko for svekkelse av kontrollutvalgets lovpålagte ansvar med å påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, samt påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. At årsregnskap og årsberetning ikke avlegges innen kommunelovens frister medfører også risiko for at saker om disse ikke blir behandlet på en forsvarlig måte i henholdsvis kontrollutvalg, formannskap og kommunestyre. Dette gjelder spesielt i tilfeller der det blir knapt med tid for kontrollutvalget til å vedta sin lovpålagte uttalelse før kommunestyret skal vedta årsregnskap/årsberetning. Kontrollutvalget ber kommunestyret merke seg dette.

Kontrollutvalget ser alvorlig på den økonomiske situasjonen i kommunen, herunder negativt netto driftsresultat og et disposisjonsfond, som ved utgangen av 2024 var redusert til 0,1 %.

Kontrollutvalget vil påpeke at det er viktig å ha løpende fokus på den økonomiske situasjonen og arbeide med å tilpasse utgiftsnivået til inntektsrammene for å møte framtidige utfordringer.

Saksopplysninger:

1. Generelt

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak, jf. kommuneloven § 14-3, tredje ledd, og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3. Uttalelsen fra kontrollutvalget skal stiles i original form til kommunestyret, med kopi til formannskapet. Det framgår av kommuneloven § 14-6 at

årsregnskapet skal avlegges senest 22. februar året etter regnskapsåret og av § 14-7 at årsberetning skal avgis senest 31. mars året etter regnskapsåret.

Årsregnskapets funksjon er å gjøre rede for tilgangen på og bruk av midlene som er stilt til rådighet. Årsregnskapet ses i sammenheng med kommunens årsberetning/årsrapport - hvor det også redegjøres for arbeidet gjennom året og for hva som er oppnådd. Sammen utgjør dette de mest sentrale dokumentene en kommune avgir i løpet av året. Årsberetningen skal blant annet redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utvikling og stilling, og om den økonomiske stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid, jf. kommuneloven § 14-7. Dette er i henhold til de grunnleggende krav til økonomiforvaltningen i kommunen, jf. kommuneloven § 14-1.

I ny kommunelov er det innført krav om å utarbeide et konsolidert regnskap for kommunen som juridisk enhet. Etter kommuneloven skal det utarbeides et konsolidert regnskap som favner alle regnskapsførende enheter som inngår i kommunen, og uavhengig av hvor stor eierandel kommunen har i enheten. Dette omfatter blant annet kommunale foretak (100 prosent). Unntaksregelen er for de kommunale foretak som driver næringsvirksomhet og derigjennom kan benytte regnskapslovens regnskapsprinsipper, disse vil ikke bli konsolidert i kommuneregnskapet. Det er et naturlig krav at de regnskapsførende enhetene som skal konsolideres, må avlegge regnskap etter de samme regnskapsprinsippene.

Porsanger kommune har ikke kommunale foretak, og det kreves derfor ikke et konsolidert årsregnskap.

2. Årsregnskapet for 2024

Årsregnskapet består av:

- Kommunekassens årsregnskap med noter

Porsanger kommunes årsregnskap viser et netto negativt driftsresultat på kr 17 268 000.

Følgende finansielle måltall (handlingsregler) er vedtatt av kommunestyret:

- 1) Måltall for netto driftsresultat
- 2) Måltall for gjeldsgrad
- 3) Måltall for disposisjonsfond

Handlingsregel nr. 1: Netto driftsresultat

Netto driftsresultat uttrykker andelen av årets driftsinntekter som ikke er blitt benyttet til dekning av årets driftsutgifter, og som derfor er avsatt til fond, til finansiering av investeringer, eller er ubrukt. Det er netto driftsresultat som er det viktigste måltallet for kommunene. Sammen med andre indikatorer brukes det til å analysere kommunens økonomi. Generelt er et godt netto driftsresultat en indikator på at kommunen har økonomisk handlefrihet.

Netto driftsresultat – Porsanger kommune

Tidligere var det anbefalt av teknisk beregningsutvalg at gjennomsnittlig netto driftsresultat burde være på minst 3 % av driftsinntektene. Det anbefalte nivå er senere endret til 1,75 %.

Kommunestyret i Porsanger har vedtatt måltall for netto driftsresultat. Kommunestyret har vedtatt at måltallet for netto driftsresultat skal være 2 % på mellomlang sikt.¹

I kommunens årsberetning framgår det at netto driftsresultat i 2024 ble på -3,3 %. I årsberetningen sies det blant annet at *«et underskudd i netto driftsresultat på 3,3 prosent betyr enkelt forklart, at for hver hundrelapp kommunen har i inntekter, har vi brukt 103 kroner og 30 øre»*.

Handlingsregel nr. 2: Gjeldsgrad (Netto lånegjeld)

Anbefaling fra teknisk beregningsutvalg er at netto lånegjeld ikke skal overstige 80 % av brutto driftsinntekter.

Netto lånegjeld – Porsanger kommune

Kommunestyret i Porsanger har vedtatt måltall for gjeldsgrad. Kommunestyret har vedtatt at måltallet for gjeldsgrad skal være 75 % på mellomlang sikt.²

I kommunens årsberetning framgår det at gjeldsgraden i 2024 ble på 53,6 %. I årsberetningen sies det blant annet at *«gjeldsgraden er lav sammenlignet med mange andre sammenlignbare kommuner»*.

Handlingsregel nr. 3: Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er frie fond og står til kommunestyrets frie disposisjon. Kommunen bør til enhver tid ha en "buffer" til å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter. Kommunen vil automatisk sikre denne "bufferen" dersom store deler av et positivt netto driftsresultat årlig avsettes til disposisjonsfond. Når disposisjonsfondet har nådd en viss størrelse, kan fondet bidra til at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene sine.

Disposisjonsfond – Porsanger kommune

Anbefaling for kommuner er at disposisjonsfondet bør være på mellom 7 - 10 %.

Kommunestyret i Porsanger har vedtatt måltall for disposisjonsfondet. Kommunestyret har vedtatt at måltallet for disposisjonsfondet skal være 2 % på mellomlang sikt.³

I kommunens årsberetning framgår det at disposisjonsfondet i 2024 var på 0,1 %. I årsberetningen sies det at *«det var ekstraordinære forhold i 2023 knyttet særlig til inntekter fra strømavtale som gjorde at kommunen kunne avsette et betydelig beløp til disposisjonsfond i 2023»*. Det sies videre at *«ved utgangen av 2024 er nesten hele fondet brukt for å finansiere underskudd i drift i 2024»*.

3. Årsberetning/-rapport

Kommunens årsberetning gir en beskrivelse av driften i 2024.

¹ Årsrapport 2024 for Porsanger kommune, på side 15 og 16.

² Årsrapport 2024 for Porsanger kommune, på side 15 og 18.

³ Årsrapport 2024 for Porsanger kommune, på side 15 og 17.

I årsberetningen sies det blant annet følgende:

- «Kommunen har lang fartstid i ROBEK-registeret og i august 2024 ble kommunen meldt ut. Dette var et etterlengtet mål, men på grunn av økonomiske utfordringer i 2024, er vi usikre på om vi vil forbli ute av registeret. Årsregnskapet må vedtas innen utgangen av juni hvis vi skal unngå å havne i registeret igjen i denne omgangen.»
- «Vi har et netto driftsunderskudd, som betyr at vi brukte 17,3 millioner mer på å drifte kommunen enn det vi hadde i driftsinntekter i 2024. Det viser at de underliggende årsakene til økonomisk ubalanse fortsatt er til stede. Underskuddet var både varslet og budsjettert, og resultatet er at sparekontoen er tom. Nå står vi igjen uten en økonomisk buffer og vi er dermed meget sårbare dersom den økonomiske utviklingen ikke bedrer seg fremover.»
- «Utfordringene knyttet til Porsanger kommunes økonomiske stilling, samt den videre utviklingen er noe vi må ta på høyeste alvor.»

4. Revisjon

Porsanger kommune sitt årsregnskap er revidert av KomRev Nord IKS.

Revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres slik lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk krever. Revisor skal også vurdere risikoen for at det kan foreligge feilinformasjon i årsregnskapet som følge av misligheter og feil. Revisors beretning skal inkludere uttalelse om regnskap for Porsanger kommune og regnskapsrevisor skal uttale seg om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Revisjonsberetningen

Revisjonsberetningen skal ifølge kommuneloven § 24-8 avgis av revisor uten ugrunnet opphold, og senest 15. april. KomRev Nord IKS utstedte en foreløpig revisorberetning den 15. april 2025. Den foreløpige revisorberetningen ble senere erstattet med revisorberetning datert 17. juni 2025, som er en revisjonsberetning uten forbehold og presiseringer.

Sekretariatets vurderinger:

Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal også avgi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning basert blant annet på avlagt revisjonsberetning.

Sekretariatet viser til revisors beretning, som er avgitt som revisorberetning uten forbehold og presiseringer, datert 17. juni 2025. Ut fra dette forutsettes det at opplysninger om økonomiforvaltningen i kommunen sitt årsregnskap og årsberetning er i tråd med gjeldende lover og regler for området.

Sekretariatet har utarbeidet forslag til kontrollutvalgets uttalelse som baserer seg på en gjennomgang av ovennevnte dokumenter. Forslaget til uttalelse fremgår av sekretariatets tilrådning innledningsvis i dette dokumentet. Det legges til grunn at uttalelsen kan justeres dersom det i møtet kommer frem opplysninger som gjør dette aktuelt.